

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Orator Christianvs Caroli Regii E Societate Iesv

Reggio, Carlo

Romæ, 1612

Lenitas vel mansuetudo quibus locis fiat. cap. 6.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-68672](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-68672)

nos odio prosequantur, quantis contumelijs catholicos afficiant, & colligam iustissimas causas irarum contra ipsos, ut scilicet aut conuertantur, aut conterantur.

Lenitas, seu mansuetudo. Cap. VI.

Cap. 3.

Quid sit lenitas.

Sed dicamus de contrario affectu lenitatis, qui magis vni venire solet in concionibus, & in domestico conuictu. Lenitas (ait Arist.) est mitigatio irae, quasi post turbinem, & tempestatē aeris serenitas, ac maris tranquillitas. Docet primò quibus, & ob quas causas solet animus iratus mite scere vel non irasci: Sicut (ait) contemptus alicuius, iram eius prouocat et dicitis, ita mites sumus ad eos qui nos nequaquam laeserunt, vel si in aliquo laesi sumus, non voluntariè illud ab eis factum agnoscimus, quia propriè non est contemptus ubi non apparet voluntarium. Et qui licet laeserint & videantur nos contempsisse, tamen nunc contrarium volunt ab eo quod fecerunt cum essent ira perciti, & agnoscunt se deceptos, aut lapsos fuisse. Et qui nihilo meliores erga se ipsos solent esse, ab eo quod erga nos faciunt, ut non propriè visi sint nos parui ducere, eum nemo se ipsum paruifaciat. Et quando sunt tales ut non soleat erga bonos male se gerere, sed omnes honorare, ut potius fuerit insolitus aliquis casus quod nos laeserint, & hi qui errorem hunc fatentur, & simul dolent, quosque penitet facti, quia haec confessio est quaedam quasi vindicta & pena peccati, sicut contra famulos negantes errorem, domini magis irascuntur, quam si fateantur, quia illa negatio est actus irreuerentia, & contra confessio, est honor. Et maximè placamur his, qui se humiliòter gerunt nobiscum, & supplices veniam petunt, cuius rei (ait Aristot.) signum est quod canes non mordent prostratos, & iacetes, quod idem de Leone Plinius affirmat. Rursus lenes euadimus cum in rebus nostris ferijs, illi serio agunt, sicut contrarium diximus iram mouere. Et quando ijs, quibus irati eramus beneficia nobis conferunt, & gratificantur, quia verum est illud. Munera crede mihi placant hominesque Deosque. Et quando illi iidem qui aliquomodo videntur contempsisse, iam honorant, ut potius ex irae motu repentino illud appareat factum, quam ex electione. Et quando videmus ei qui laesit nos, aliquod damnum magnum euenisse, sic enim videntur penam dedisse, etiamsi non nostri causa.

Qui ad lenitatem proni.

Secundò, qui nam sunt ad mansuetudinem dispositi? sicut res

res aduersæ, ac molestæ in nobis excitant iram, vt iam dictum est, ita contra res lætæ ac prosperæ disponunt ad mansuetudinem. Rursus dies festi & nobis fausti, quando res ex nostra sententia cesserunt, quando felix aliquod nuncium accepimus, quando omni ægritudine vacamus, ideo post cibum facilius inclinamur ad parcendum, nam fames quæ cruciat exacuit ad iram. Denique omnis læticia disponit ad hunc affectum, modo non sit nimis exultans, quia hæc sæpe insolentes reddit. Rursum sunt proni ad lenitatem, qui sunt in proxima spe habendi aliquid quod desiderant. Et quando iam longum tempus elapsum est ab accepta iniuria, tempus enim mitigat animum, nisi sit ira obstinata & implacabilis, quam (vt ille canit) nec longa dies, pietas nec mitigat vlla: Præterea cum quis est iratus pluribus, si pœnas ab aliquo accepit, solet erga alterum mitigari. Vnde Principes qui pœnas fontibus inferunt, vbi vnum reū punierunt, solent esse faciliores ad parcendum alteri. Cum eum qui nos læsit in iudicio vicimus, solemus mitescere, nec aliam vindictam cogitare contenti quod ita publicè sit conuictus. Cum ego dedi causam aliquam alteri ob quam ille me ipsum læsit, sum dispositus ad lenitatem cum agnoscam illum à me provocatum prius. Quando is qui me læsit est longè me superior, vt potius eum timeam, vbi enim est timor non est ira. Ex *In fine cap. 3.* dictis quod ad vsum mouendi lenitatem spectat infert Arist. Si sedare iram volumus ex his locis ita dicendum esse, vt & ipsos auditores tales faciamus vt proximè diximus, & eos quibus irati sunt aut inuitos fecisse, aut dolentes factum ostendamus, remouendo, vel extenuando suspicionem contumeliæ, laudando aliquo modo eos quibus volumus auditores mitescere, & supplicando pro eis veniam, addat etiam locos communes in vituperationem iræ, ac laudes clementiæ.

Amor, & Odium. Cap. VII.

Tertiò loco agit Arist. de amore, cui odium opponitur, est *Amor quid sit.* autem Amor affectus quo cupimus alicui bona euenire, non nostra sed eius ipsius quem amamus causa, & vt ea habeat pro virili nitimur, qui amor cum est mutuus est Amicitia. Duo includit amor, Benevolentiam cordis & conatum benefaciendi. Et vt vtrumque fiat in gratiam amici non in proprium commodum, Sic enim esset mercatura potius ad lucrum, quam amor. Quæ autem sunt causæ ob quas solet hic affectus excita-

Ff 3 ri?